WiFi

- BSS
- hasło: Bsg.pany

Eksploracja i wizualizacja

danych

Jak?

dowolnie

graficznie

intuicyjnie

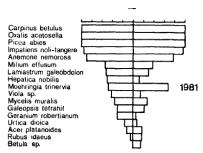

Fig. 3. Species composition of seedlings in the herb layer of a Tillio-Carpinetum typicum community. C — control data, E — experimental data (after uprooting of mature plants). After E. Piroznikow (mscr.).

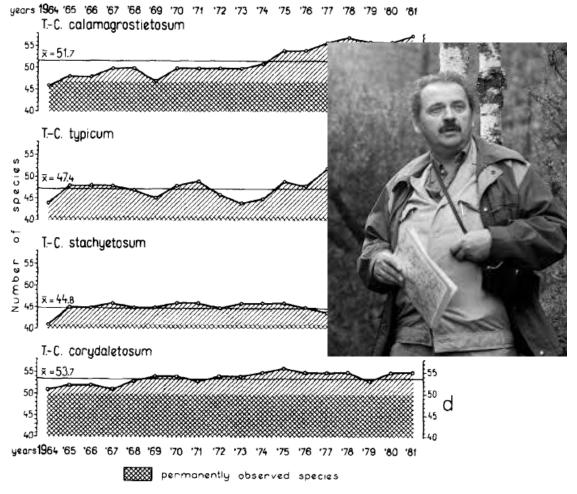

Fig. 4. Changes in the total number of herb layer species in the main subassociations of the *Tilio-Carpinetum* in the course of 18 years. a - community in regeneration, b-d - stable communities under fluctuation. (After Faliński 1986a).

Urban Forestry & Urban Greening

journal homepage: www.elsevier.com/locate/ufug

Urban Forestry & Urban Greening 27 (2017) 76-83

Original article

Border of the city

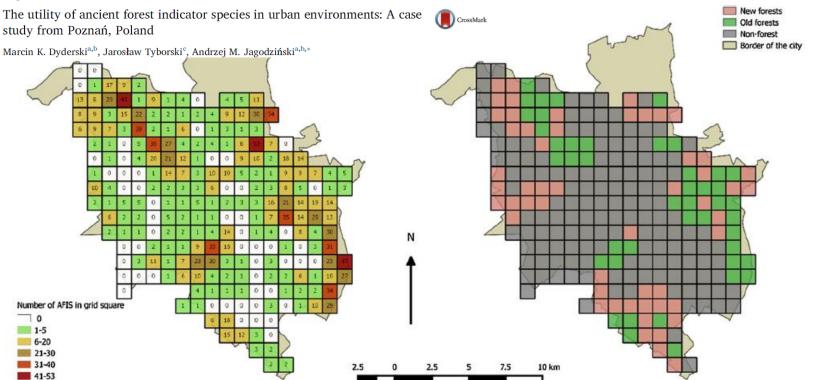

Fig. 3. Spatial distribution of ancient forest indicator species (AFIS) richness in experimental grid squares: 1-number of AFIS per square, 2-distribution of forest categories.

Zaczynamy od zbioru danych

eks<-read.csv('datasety/vege_1517_traits.csv',sep=';')

dane o gatunkach roślin w Wielkopolskim PN

cechy funkcjonalne, wskaźniki ekologiczne – bez większego sensu, ale musimy do tego dojść - wizualizacja

z czym mamy do czynienia?

class(eks)

[1] "data.frame"

colnames(eks)

str()

```
str(eks)
'data.frame':
                  312 obs. of 24 variables:
                    : Factor w/ 312 levels "Acer campestre",..: 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10
$ Species
$ hg
                 : Factor w/ 5 levels "ap", "arch", "ef", ...: 1 4 4 1 1 1 1 5 1 4 ....
                  : Factor w/ 21 levels "0", "aln", "art vul", ..: 14 1 1 14 14 10 3 14 3
$ class
1 ...
$ stare.lasy
                   : int 000000110...
$L
                 : int 5 NA 5 4 4 8 8 5 5 NA ...
$ T
                 : int 6 NA 6 6 NA NA 7 NA 5 NA ..
```

int - liczby całkowite

num - liczby rzeczywiste

factor - kategorie (uporządkowane)

chr - tekst

Po co nam ta wiedza?

Jeśli wrzucimy jakąś kolumnę do funkcji obsługującej liczby (int/num) i wyskoczy error lub NA to znaczy że mamy do czynienia z innym

typem zmiennej. Jest to pierwsza rzecz którą trzeba sprawdzić

summary()

summary(eks)

hg Species class Acer campestre : 1 ap :149 0 :60 Acer ginnala : 1 arch: 12 art vul:50 Acer negundo : 1 ef : 2 que fag:50 Acer platanoides : 1 kn : 37 mol arr:36 Acer pseudoplatanus: 1 sp :112 fes bro:15 Achillea millefolium: 1

ste med:13

(Other) :306 (Other):88 najprostszy sposób na poznanie właściwości obiektu - dla factorów lub characterów daje nam liczebność klas dla numericów - statystyki opisowe (następny slajd)

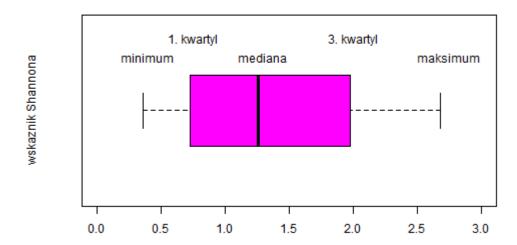
summary() to funkcja która obsługuje różne typy obiektów - będziemy z niej często korzystać

summary()

```
summary(eks)
         M
                    SR
                             Ν
                                     wh_freq
                   :1.00 Min. :1.000 Min. :-2.000
Min.
      : 2.000
              Min.
1st Qu.: 4.000
              1st Qu.:5.00 1st Qu.:3.000 1st Qu.:-1.859
Median: 5.000 Median: 7.00 Median: 5.000 Median: -1.245
Mean: 5.108 Mean: 5.87 Mean: 5.149 Mean: -1.193
3rd Qu.: 6.000 3rd Qu.: 7.00 3rd Qu.: 7.000 3rd Qu.: -0.614
Max. :11.000 Max. :9.00 Max. :9.000 Max. : 0.259
NA's :62
            NA's :120 NA's :84
                                   NA's :53
```

Miary dyspersji a miary położenia

dyspersji - wariancja, SD, SE, rozstęp międzykwartylowy położenia - średnia, mediana, moda

Wykres pudełkowy, pudełko z wąsami, boxplot

boxplot(tabela\$kolumna)

summary(eks\$SLA)

Min. 1st Qu. Median Mean 3rd Qu. Max. NA's

4.75 18.01 23.89 25.06 29.04 144.78 54

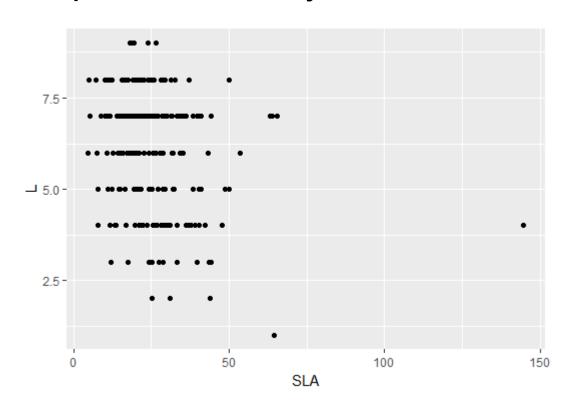
rozkład?

liczba braków danych?

średnia?

Poprawność danych

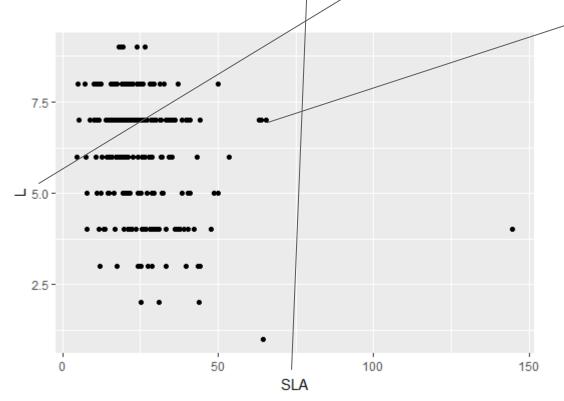
library(ggplot2) #lub library(tidyverse)
ggplot(eks, aes(x=SLA, y=L))+geom_point()

składnia:

ggplot() wywołuje wykres pierwszy argument (eks) - to nazwa tabeli z danymi aes() odpowiada za mapowanie wyświetlanie elementów w zależności od danej zmiennej

samo ggplot() da nam wykres bez elementów wywołujemy je za pomocą +geom_*() każdy typ ma swój geom_* np. geom_point() to punkty geom_line() to linie geom col() to słupki ggplot(eks, aes(x=SLA, y=L))+geom_point()

składnia:

ggplot() wywołuje wykres pierwszy argument (eks) - to nazwa tabeli z danymi aes() odpowiada za mapowanie wyświetlanie elementów w zależności od danej zmiennej

samo ggplot() da nam wykres bez elementów wywołujemy je za pomocą +geom_*() każdy typ ma swój geom_* np. geom_point() to punkty geom_line() to linie geom col() to słupki

ggplot(eks, aes(x=SLA, y=canopy_height, col=strategy))+geom_point() 40 strategy 30 canopy_height cr sr 10 -NA 50 100

SLA

Filozofia ggplot

```
ggplot(dane, aes(zmienne))+elementy:
+geom point() - punkty
+geom col() - kolumny
+geom_smooth() - linie regresji
aes - aesthetics - elementy do pokazania na wykresach:
x,y - osie; col - kolor linii, fill - wypełnienie, shape - kształt, size...
```

Bardzo dobra dokumentacja

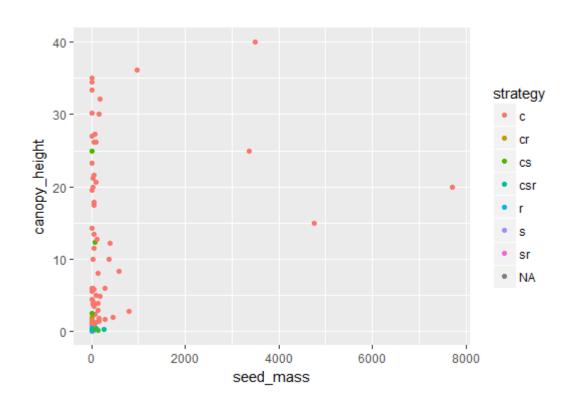
http://ggplot2.tidyverse.org/index.html

http://r-statistics.co/ggplot2-cheatsheet.html

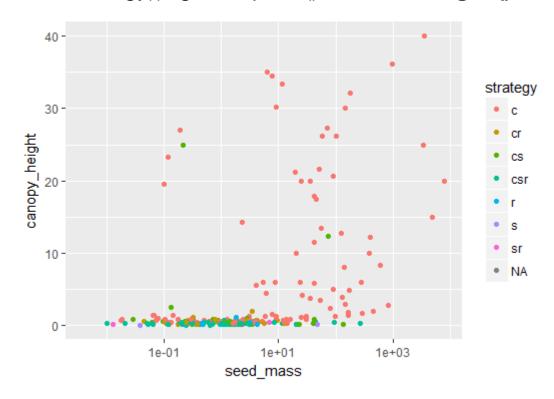
https://www.rstudio.com/wp-content/uploads/2015/03/ggplot2-cheatsheet.pdf

różnica między library(ggplot2) a library(tidyverse): ggplot2 to tylko obrazki, tidyverse oprócz ggplot2 zawiera wiele innych pakietów wygodniej wczytywać tidyverse, ale czasem mogą być konflikty między pakietami

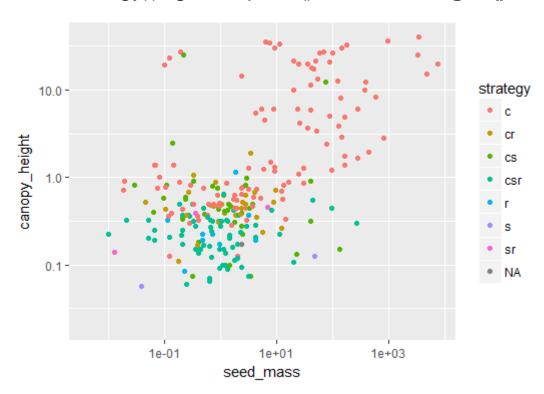
ggplot(eks, aes(x=seed_mass, y=canopy_height, col=strategy))+geom_point()

ggplot(eks, aes(x=seed_mass, y=canopy_height, col=strategy))+geom_point()+scale_x_log10()

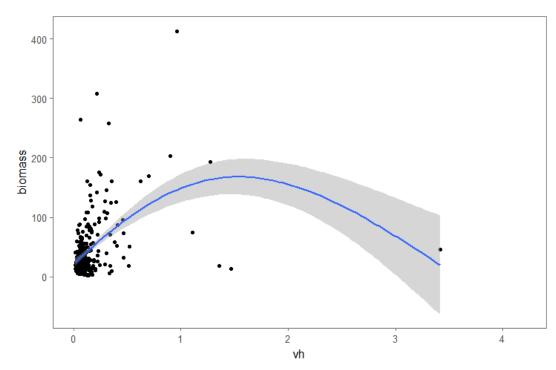
oś logarytmiczna transformacja logarytmiczna logarytm ggplot(eks, aes(x=seed_mass, y=canopy_height, col=strategy))+geom_point()+scale_x_log10()+scale_y_log10()

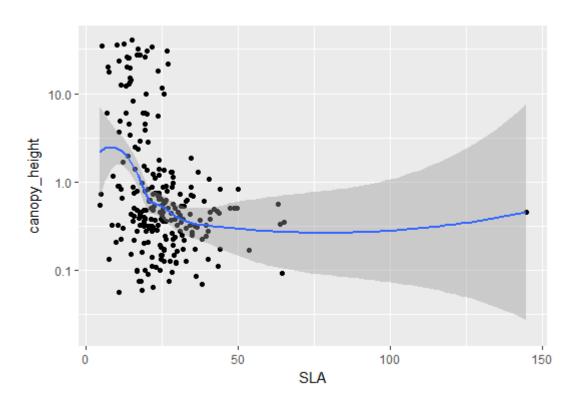
Poprawność danych

sprawdzamy

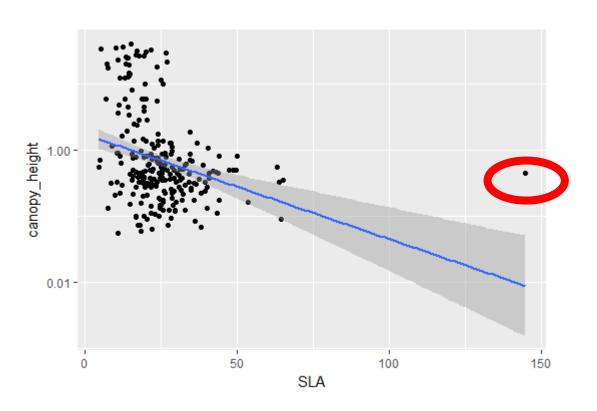
ggplot(dane, aes(x=vh,y=biomass)+geom_point()+geom_smooth()

na razie dopasowujemy linie trendu bez refleksji statystycznych środa i czwartek dostarczy ich aż nadto ggplot(eks, aes(x=SLA, y=canopy_height))+geom_point()
+scale_y_log10()+geom_smooth()

ggplot(eks, aes(x=SLA, y=canopy_height))+geom_point() +scale_y_log10()+geom_smooth(method='lm')

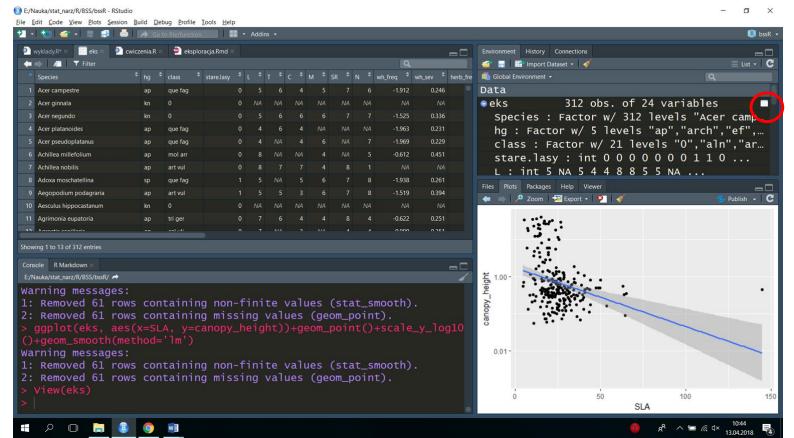

aby trend był linowy musimy zdefiniować jaki model ma być użyty

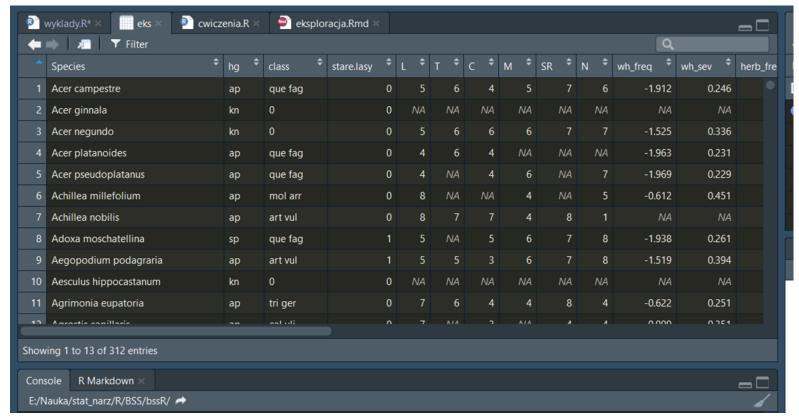
ggplot może dopasować modele liniowe (lm), nieliniowe (nls), uogólnione modele liniowe (glm), modele addytywne (gam), czy przybliżenia (loess),

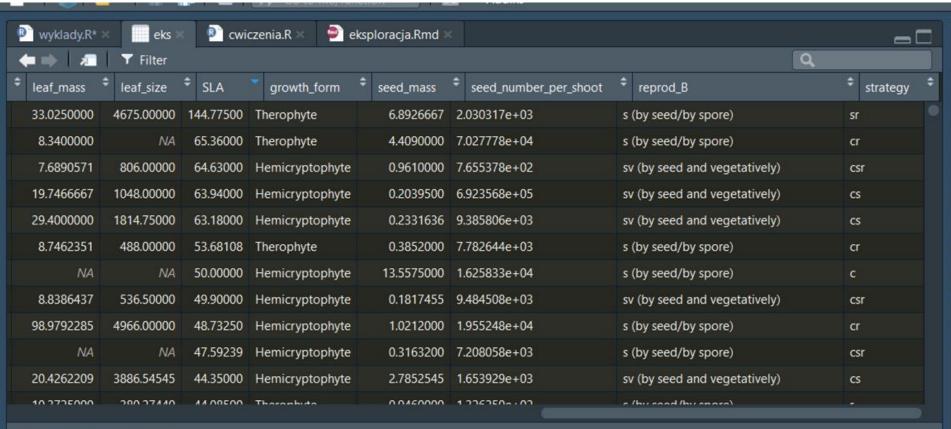
linia trendu, linia na wykresie

co to jest za obserwacja?

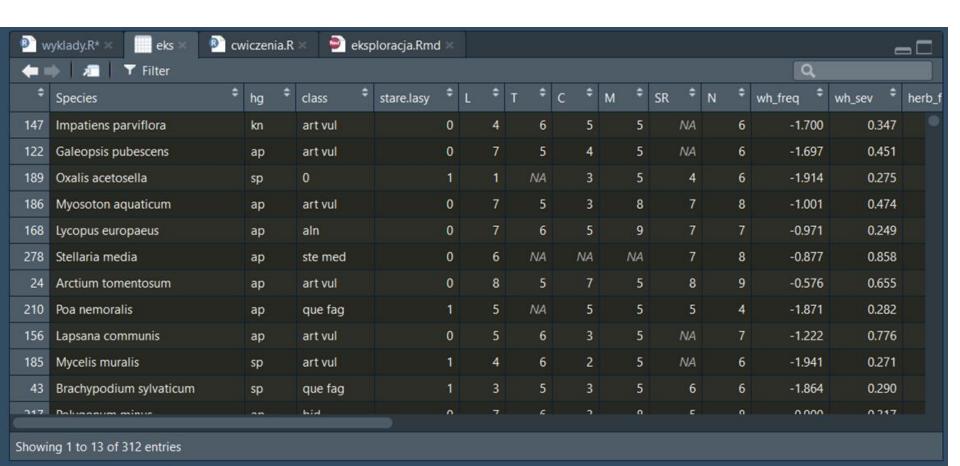

co to jest za obserwacja?

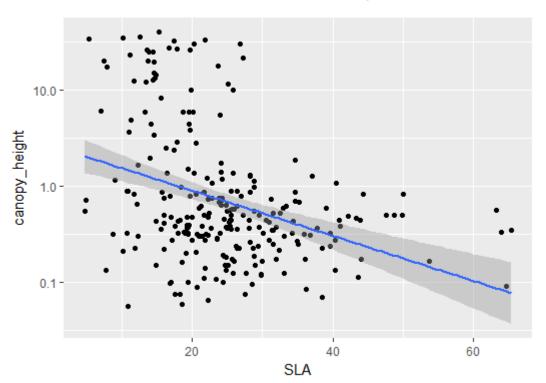
Showing 1 to 13 of 312 entries

Błąd czy nie błąd?

Co by było gdyby?

ggplot(subset(eks,SLA<100), aes(x=SLA,
y=canopy_height)) +geom_point()+scale_y_log10()
+geom_smooth(method='lm')</pre>

subset - podzbiór funkcja subset daje nam część tabeli która spełnia podane warunki

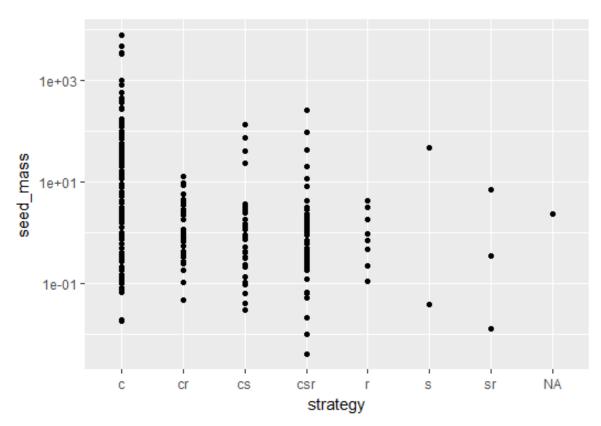
tutaj daje wszystkie wiersze dla których w kolumnie SLA <100

można łączyć warunki używając operatorów logicznych, np.: subset(eks, SLA<100&canopy_height>2)

& - I
| - lub
! - nie, np. strategy!='c' - wszystkie bez c
== - równa się, strategy=='c' - tylko c

wyłącz obserwację, podzbiór, filtrowanie, selekcja,

ggplot(eks, aes(x=strategy, y=seed_mass)) +geom_point()+scale_y_log10()

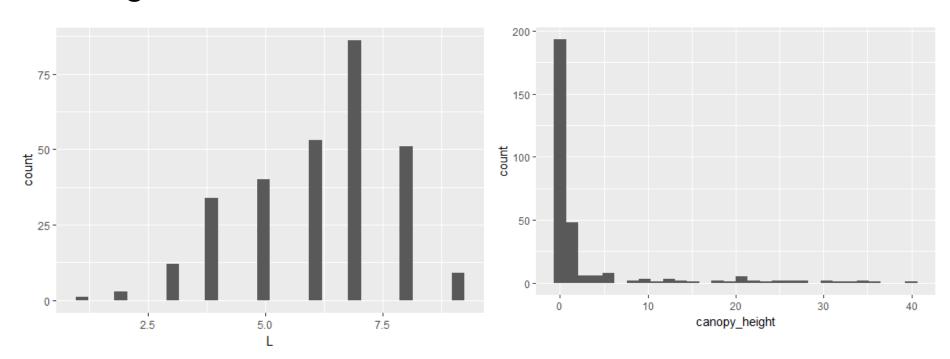

Zmienne kategoryczne Zmienne tekstowe Zmienne czynnikowe Factor Kategoria Czynnik ggplot(baza, aes(x=Gatunek,col=Kod.miejsca, y=lmf,label=Kod))+geom_point()+theme_few()+theme(axis.text.x=element_text(angle=90),legend.position='null')

Histogram

ggplot(eks, aes(x=canopy_height))+geom_histogram()

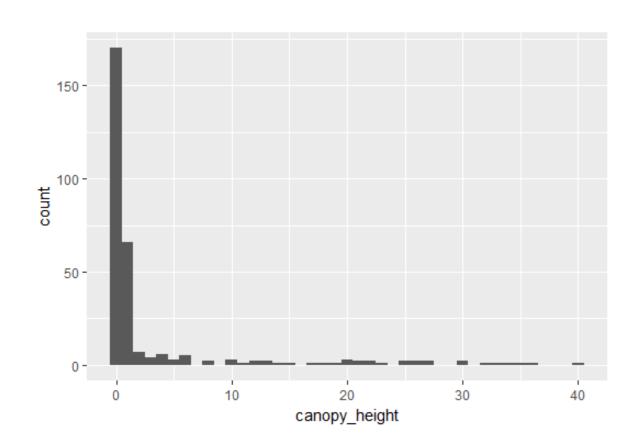
ggplot(eks, aes(x=L))+geom_histogram()

ggplot(eks, aes(x=M))+geom_histogram()

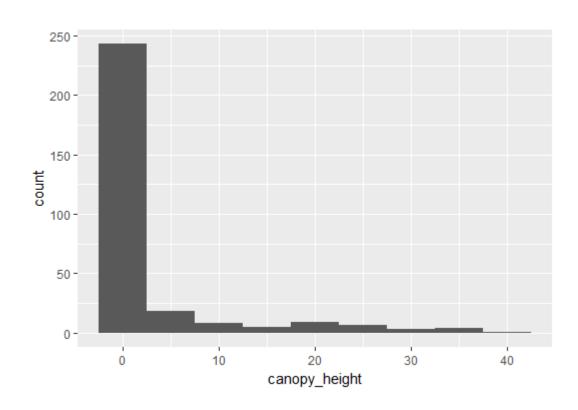
geom_histogram(binwidth=...)

Różna szerokość okna do przeglądania rozkładów – czasem warto ustawić

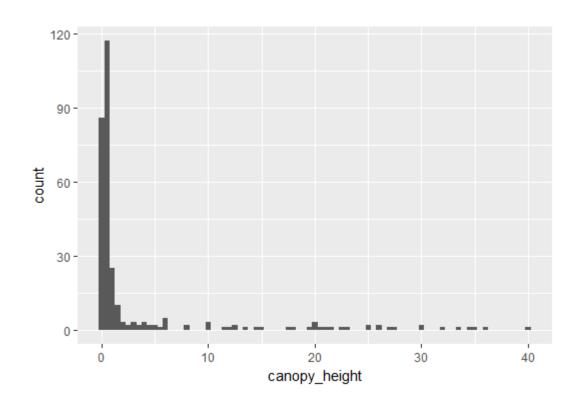
ggplot(eks, aes(x=canopy_height))+geom_histogram(binwidth = 1)

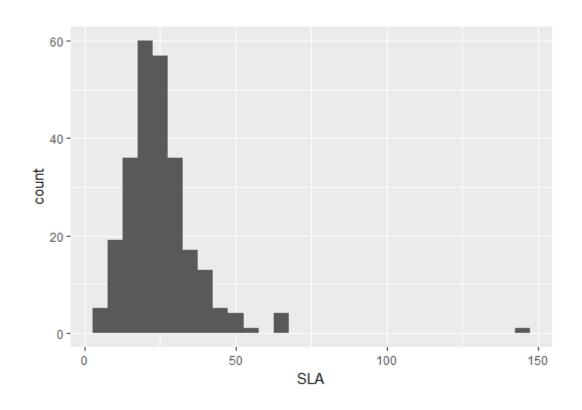
ggplot(eks, aes(x=canopy_height))+geom_histogram(binwidth = 5)

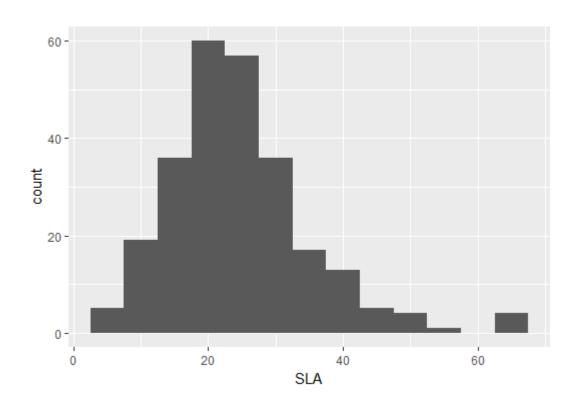
ggplot(eks, aes(x=canopy_height))+geom_histogram(binwidth = .5)

ggplot(eks, aes(x=SLA))+geom_histogram(binwidth = 5)

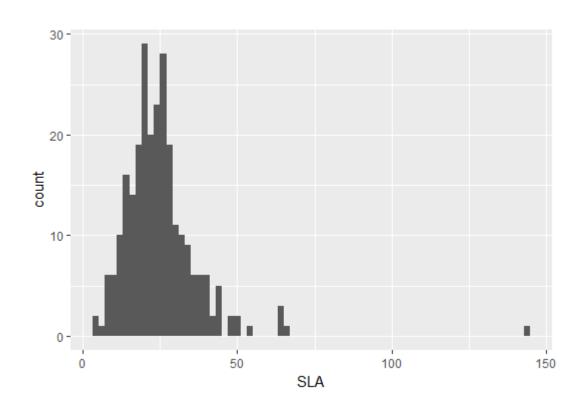
$ggplot(subset(eks,SLA<100), aes(x=SLA))+geom_histogram(binwidth = 5)$

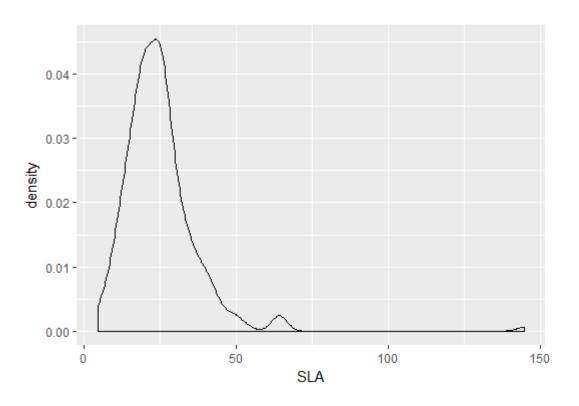
Gęstość prawdopodobieństwa

Prawdopodobieństwo, że losowo wybrany element będzie miał wartość z danego przedziału

ggplot(eks, aes(x=SLA))+geom_histogram(binwidth=2)

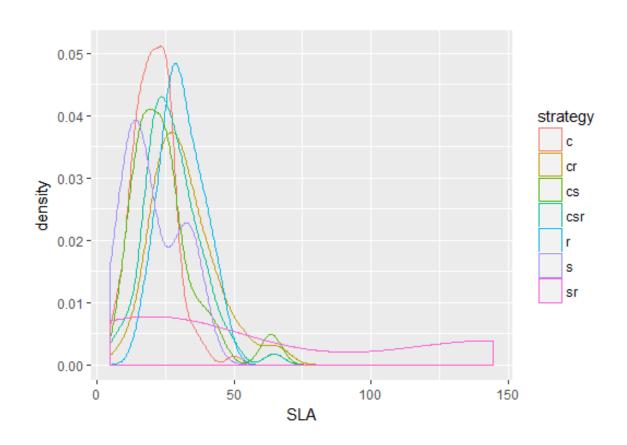

ggplot(eks, aes(x=SLA))+geom_density()

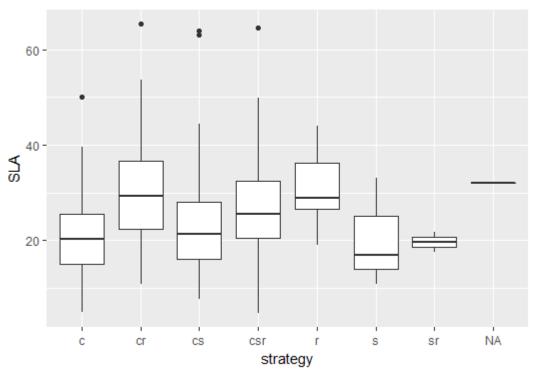

geom_density() to jądrowy estymator gęstości prawdopodobieństwa - warto poczytać o nim więcej

ggplot(subset(eks,!is.na(strategy)), aes(x=SLA,col=strategy))+geom_density()

Boxploty - wykresy pudełkowe/pudełka z wąsami

wykres pudełkowy opiera się o pięć liczb Tukeya - min, 1. i 3. kwartyl, medianę i max kropki to obserwacje odstające - >1,5 rozstępu międzykwartylowego

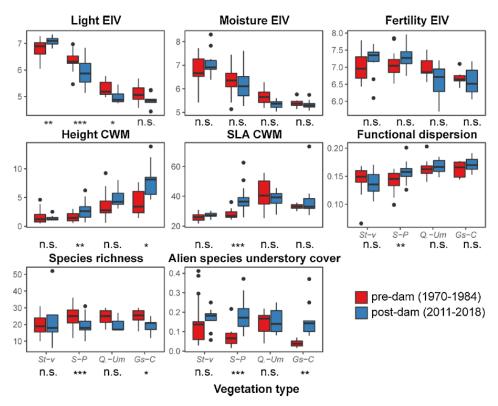
Ważne:

wiele osób interpretuje to jako średnią i zakres SE/SD + min/max - tak jest w niektórych programach okienkowych! trzeba zawsze napisać co jest na boxplocie, bo nie jest to oczywiste

ggplot(subset(eks,SLA<100), aes(x=strategy,y=SLA))+geom_boxplot()

Często używane w publikacjach

P. Czortek, et al.

Urban Forestry & Urban Greening 47 (2020) 126524

Fig. 5. Comparison of changes in mean values of ecological indicators (EIVs), CWMs of vegetation traits (canopy height and SLA), functional dispersion, species richness and cover of alien species in forest understories between the two time periods of sampling for each vegetation type. Comparisons were based on paired Wilcoxon's tests: ***P < 0.001, **P < 0.01, *P < 0.05, n.s. - not significant. Box plots show range of observations: boundaries of a box show interquartile range, line within a box - the median, black points - outliers (values below and over 1.5*interquartile range). Abbreviations: St-v - Salicetum triandro-viminalis, S-P - Salici-Populetum, O-Um - Querco-Ulmetum minoris, Gs-C - Galio sylvatici-Carpinetum.

Urban Forestry & Urban Greening 47 (2020) 126524

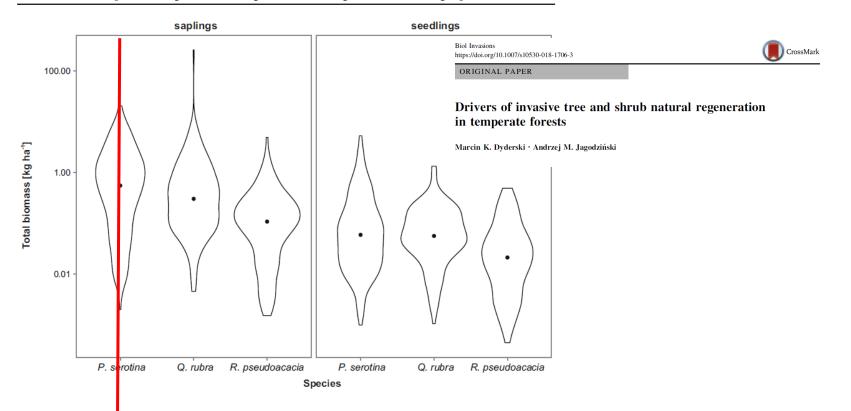
SE CHANGE CONTROL OF THE CONTROL OF

River regulation drives shifts in urban riparian vegetation over three decades

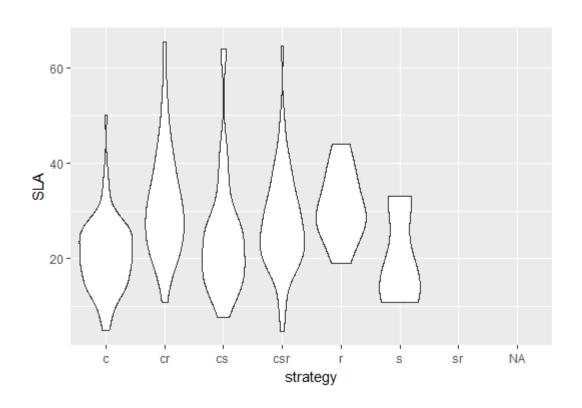

Patryk Czortek^{a,*}, Marcin K. Dyderski^b, Andrzej M. Jagodziński^{b,c}

Violinploty - wykresy skrzypcowe

ggplot(subset(eks,SLA<100), aes(x=strategy,y=SLA))+geom_violin()</pre>

Zawsze patrz na dane!

obrazki są podstawą pracy w analizie danych

przy sprawdzaniu danych – wielokrotnie powtarzana czynność aby wyłapać błędy

Jeśli robisz to któryś raz z rzędu – to jest ok, bo unikniesz potem rozczarowań

nawet jak umiesz interpretować cyfry, łatwiej jest dojrzeć historię stojącą za danymi...

nawet jak trzeba zastosować mało standardowe sposoby prezentacji danych...

Przykład

Climate change, tourism and historical grazing influence the distribution of *Carex lachenalii* Schkuhr – A rare arctic-alpine species in the Tatra Mts

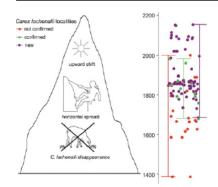

Patryk Czortek ^{a,*}, Anna Delimat ^b, Marcin K. Dyderski ^{c,d}, Antoni Zięba ^e, Andrzej M. Jagodziński ^{c,d}, Bogdan Jaroszewicz ^a

HIGHLIGHTS

- We assessed niche shift of a model arctic-alpine species.
- Vegetation pattern shows competition mediated retreat from lower elevations.
- Climate warming allowed colonization of higher elevations, lacking in competitors.
- Modern habitat changes both threats and promotes rare mountain plant species.

GRAPHICAL ABSTRACT

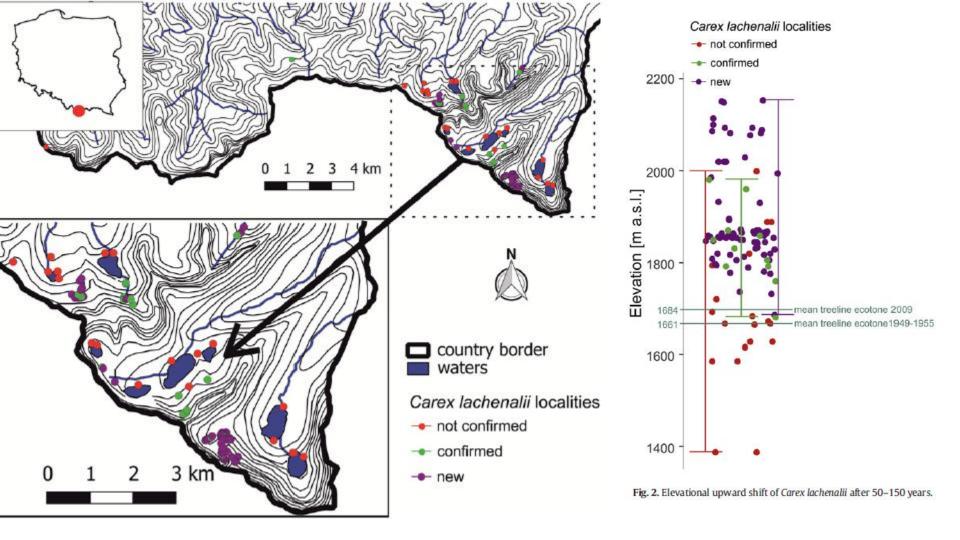
^a Białowieża Geobotanical Station, Faculty of Biology, University of Warsaw, Sportowa 19, 17-230 Białowieża, Poland

b W. Szafer Institute of Botany, Polish Academy of Sciences, Lubicz 46, 31-512 Kraków, Poland

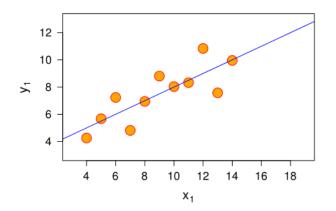
c Institute of Dendrology, Polish Academy of Sciences, Parkowa 5, 62-035 Kómik, Poland

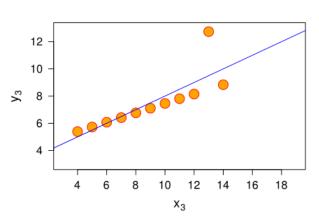
Department of Game Management and Forest Protection, Faculty of Forestry, Poznań University of Life Sciences, Wojska Polskiego 71c, 60-625 Poznań, Poland

e Tatra National Park, Kuźnice 1, 34-500 Zakopane, Poland

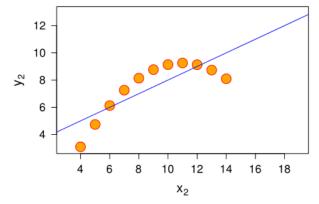

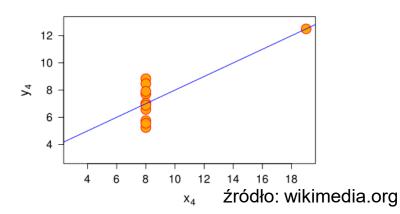
Kwadrat Ascombe'a

średnia y=7,5 średnia x=9 współczynnik r2=0,816 równanie regresji: y=3+0,5*x

nie ufaj samym statystykom

liczby mogą kłamać

dwuwymiarowe tablice kontyngencji

```
aln
art vul
aspl
bid
cal uli
epi
fes bro
koe cor
mol arr
mon car
phr
   poe
que fag
que rob-pet 11
rha pru
                 0
sal
                 0
sch car
ste med
tri ger
vac pic
```

Podsumowanie liczebności klas Tablice liczebności funkcja table()

table(zmienna1, zmienna2)

Łączenie grup

```
table(eks$class)
                    aln
                             art vul
                                              aspl
                                                             bid
        60
                                   50
  cal uli
                             fes bro
                                           koe cor
                                                        mol arr
                    epi
        11
                                   15
                                                              36
                                           que fag que rob-pet
                             pol poe
  mon car
                    phr
                                                50
                                                              12
                             sch car
  rha pru
                    sal
                                           ste med
                                                        <u>tr</u>i ger
        12
                                                13
  vac pic
        12
```

łączenie grup

mam 21 length(unique(eks\$class)) grup danych

chcę mieć mniej:

-zmiana ręczna w excelu (rozważ co zajmie więcej czasu)

-plyr::mapvalues(zmienna, from, to)

mapvalues(wektor.do.zamiany, wzorce, zamienniki)

eks\$typ<-plyr::mapvalues(eks\$class,

unique(eks\$class),

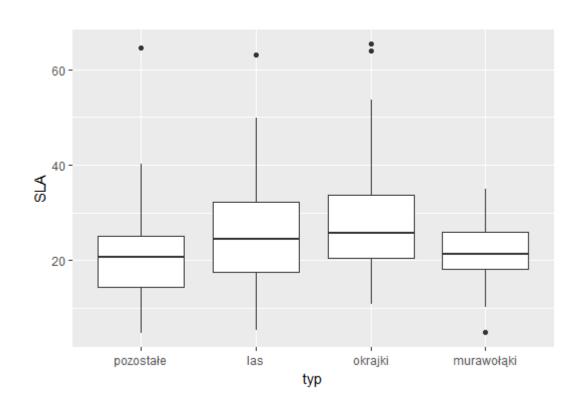
- 1. element co ma być zamienione? wektor ze wszystkimi pozycjami
- 2. element wzorzec, lista pozycji z których każdy po kolei będzie zastąpiony

c('las','pozostałe','murawołąki','okrajki','okrajki','murawołąki','murawołąki','las','las','okrajki','okrajki','okrajki','okrajki','okrajki','pozostałe','murawołąki','pozostałe','las','pozostałe'))

3. element – zamienniki, na co będzie zastąpiony każdy z kolei element ze wzorca

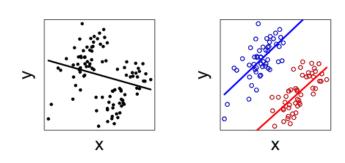
wpisane z ręki, odpowiada kolejności w unique(eks\$class)

ggplot(subset(eks,SLA<100), aes(x=typ,y=SLA))+geom_boxplot()</pre>

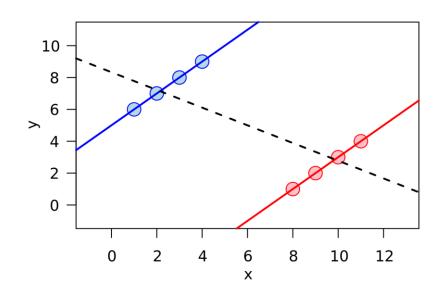

a co jeśli sprawdzę w ten sposób seed_mass?

Wykresy panelowe - czy w grupach jest trend?

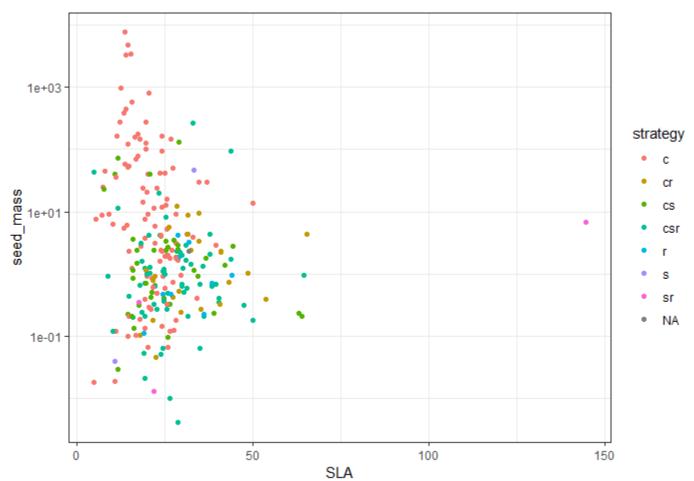

https://normaldeviate.wordpress.com/2013/06/20/simpsons-paradox-explained/

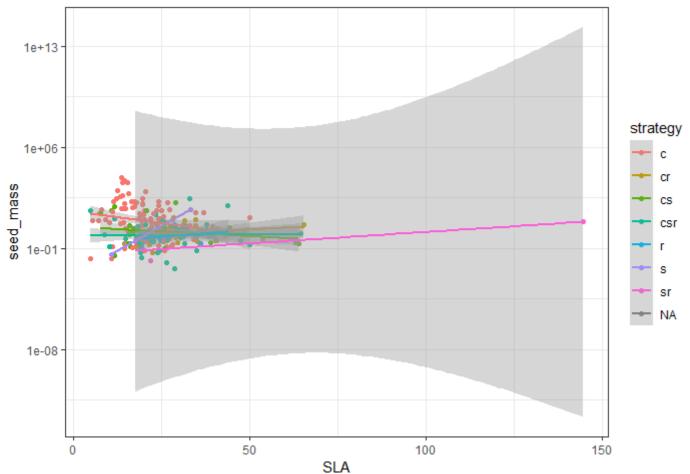

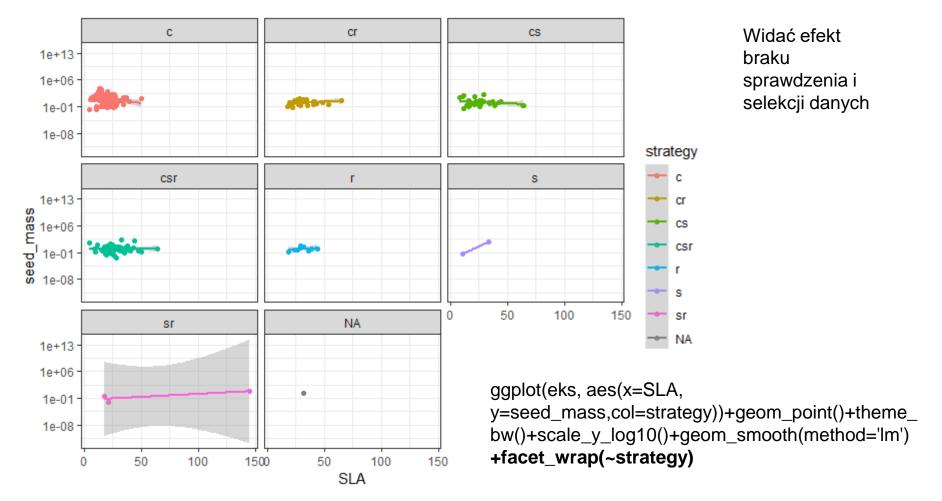
wikimedia.org

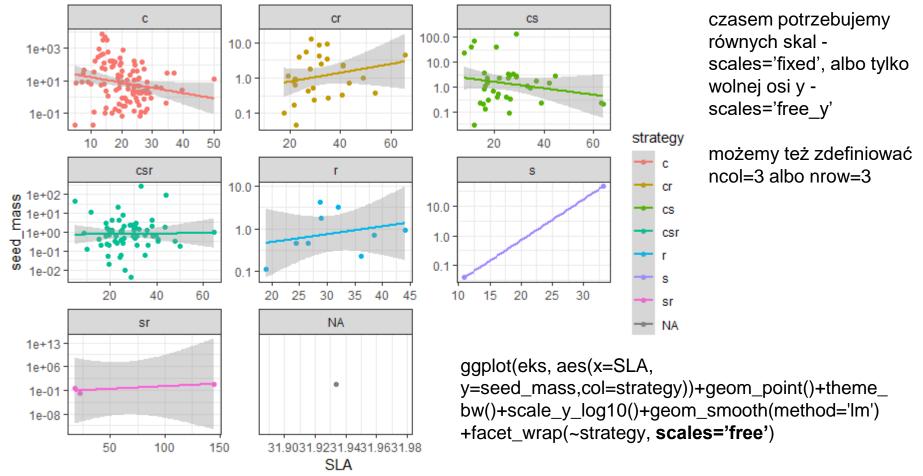

+geom_smooth(method='lm')

facet_wrap, podział na grupy, panele,

wielkość osi na wykresie, dopasowanie paneli

Wykres średnia + SE

```
eks%>%filter(!is.na(SLA))%>%group_by(typ)%>%summarise(srednia=mean(SLA)
# A tibble: 4 x 2
     typ srednia
   <fctr> <dbl>
1 pozostałe 20.91537
     las 25.80841
   okrajki 29.56142
4 murawołąki 21.83004
```

Najczęściej używany do prezentowania porównań między kategoriami

Najprościej – wykorzystać składnię dplyr i operator %>%

Co na wąsach? Różnica między SE a SD

Miary rozrzutu, SE – skorygowany o liczebność próby

SE=SD/sqrt(n)

se<-function(x) sd(x)/sqrt(length(x))</pre>

se<-function(x) sd(x,na.rm=T)/sqrt(length(x[!is.na(x)]))</pre>

```
eks%>%filter(!is.na(SLA))%>%group_by(typ)%>%summarise(srednia=mean(SLA), se=se(SLA))
# A tibble: 4 x 3
typ srednia se
```

1 pozostałe 20.91537 1.5595037

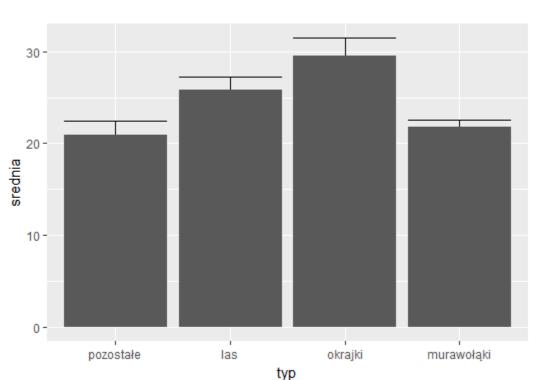
las 25.80841 1.4097452

3 okrajki 29.56142 1.9128191

<fctr> <dbl> <dbl>

4 murawołąki 21.83004 0.7576967

```
df<-eks%>%filter(!is.na(SLA))%>%group_by(typ)%>%summarise(srednia=mean(SLA),
se=se(SLA))
ggplot(df, aes(x=typ,y=srednia)) + geom_errorbar(aes(ymin=srednia-se,
ymax=srednia+se)) + geom_col()
```


trochę szaro...

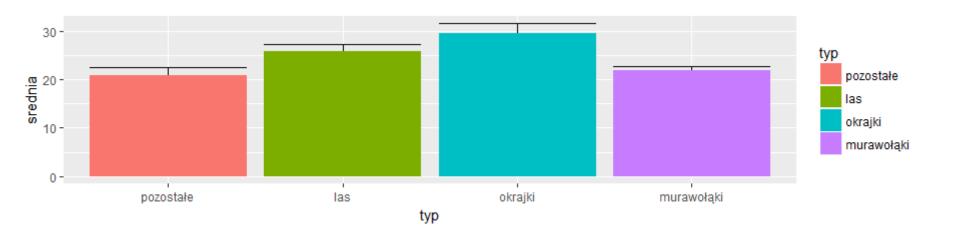
fill = kolor wypełnienia

col = kolor obramowania

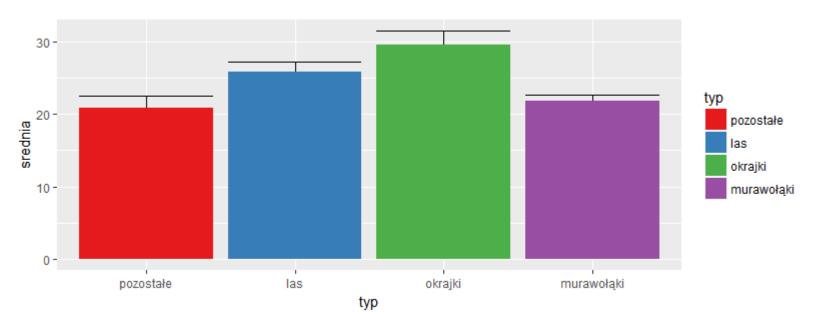
domyślnie col nie jest czarne i wygląda nieelegancko

skale kolorów

ggplot(df, aes(x=typ,y=srednia,fill=typ))+geom_errorbar(aes(ymin=srednia-se,ymax=srednia+se)) +geom_col()

ggplot(df, aes(x=typ,y=srednia,fill=typ))
+geom_errorbar(aes(ymin=srednia-se,ymax=srednia+se))
+geom_col()+scale_fill_brewer(palette='Set1')

http://colorbrewer2.org/ - palety

Prosty wykres, same kolumny, bez statystyk

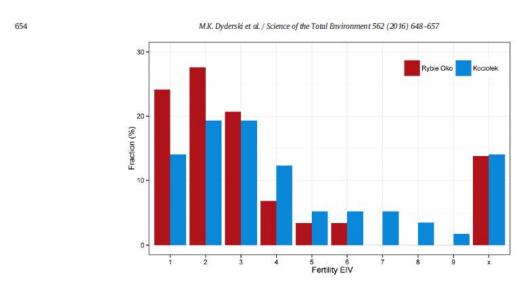
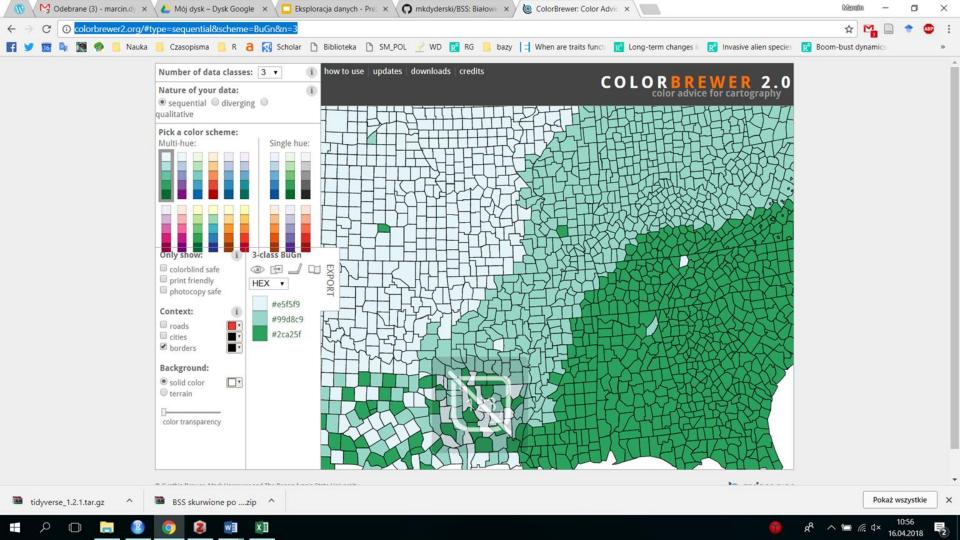
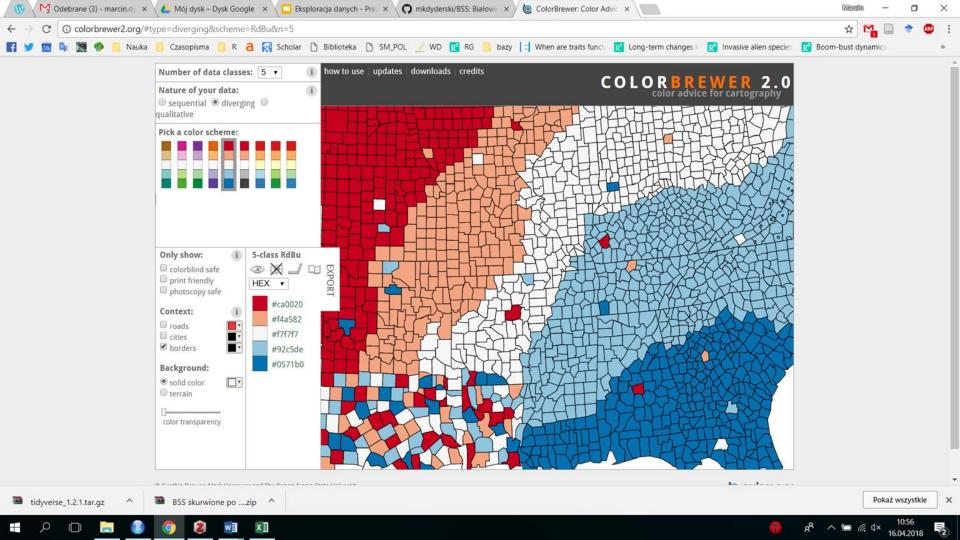
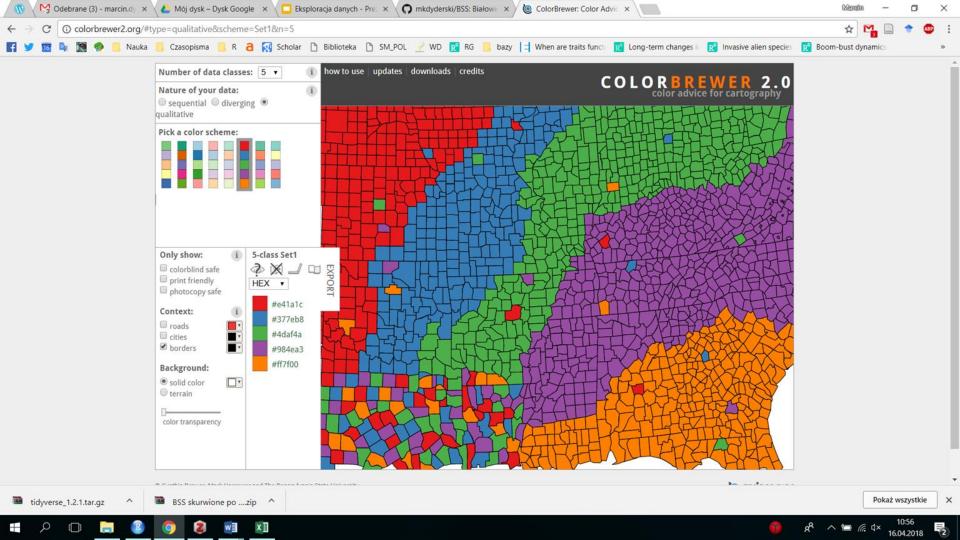

Fig. 5. Comparison of Ellenberg's fertility EIV in flora of the bogs studied. 1 – species with the lowest trophic requirements, 9 – species with the highest trophic requirements; x – species with wider ecological amplitude. Individual names of species with their EIV are available in Appendix A2.

ggplot(data.frame.name, aes(x=Fertility.EVI, y=fraction, fill=jezioro))+geom_col()+scale_fill_brewer(palette=,Set1')

Analiza danych zagregowanych

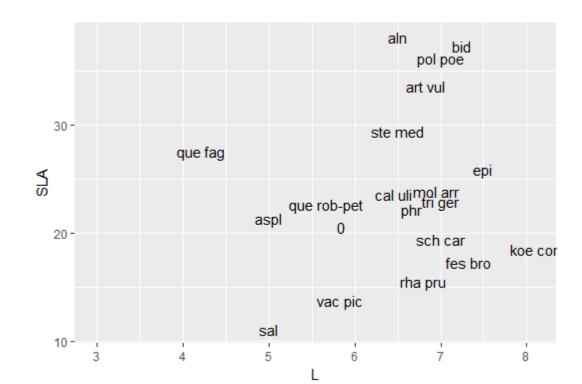
```
eks2<-eks%>%filter(!is.na(class))%>%group_by(class) %>%summarise_all(mean,na.rm=T)
```

#grupujemy aby dla każdej klasy mieć średnie wartości

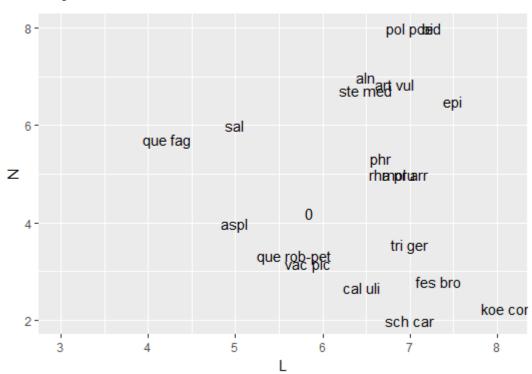
```
ggplot(eks2, aes(x=L,y=SLA))+geom_text(aes(label=class))
```

#geom_text – rysuje zamiast punktów tekst

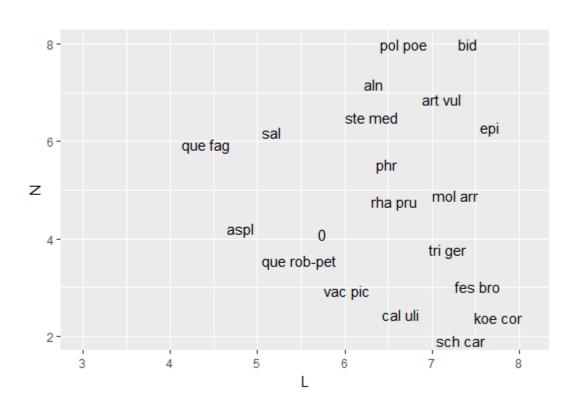
#etykiety na wykresie,

brzydkie?

library(ggrepel) ggplot(eks2, aes(x=L,y=N))+geom_text_repel(aes(label=class))

ggrepel poprządkuje etykliety jak jest ich za dużo to dorabia strzałki

Zastosowania - interakcja z ggplot

włączanie "rurek" w ggplot():

ggplot(subset(eks,SLA<100), aes(x=strategy,y=SLA))+geom_violin()

ggplot(eks%>%filter(SLA<100), aes(x=strategy,y=SLA))+geom_violin()

Poza ggplot

ggplot pracuje na data.frame

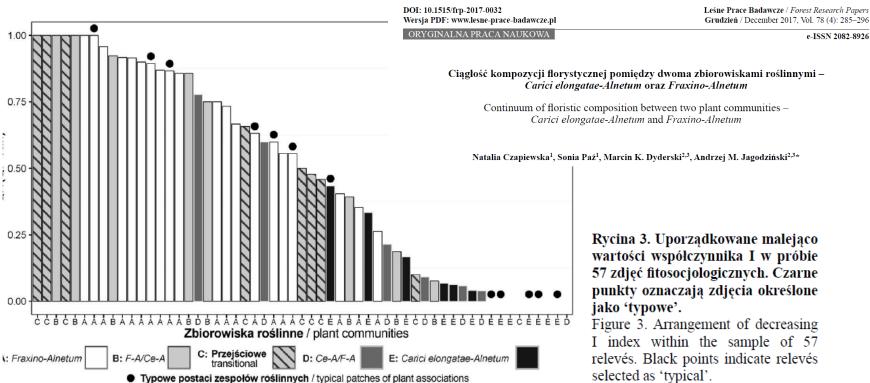
wszystko co da się przekształcić w data.frame da się pokazać ggplotem

przekształcenia są często opakowane w gotowe funkcje:

pakiet ggfortify - https://github.com/sinhrks/ggfortify

pakiet GGally - https://ggobi.github.io/ggally/

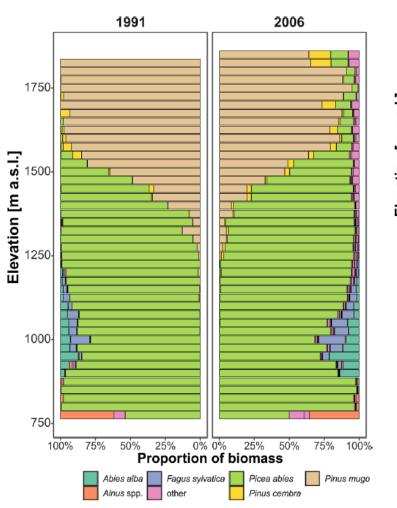
Wykorzystanie prostych wizualizacji

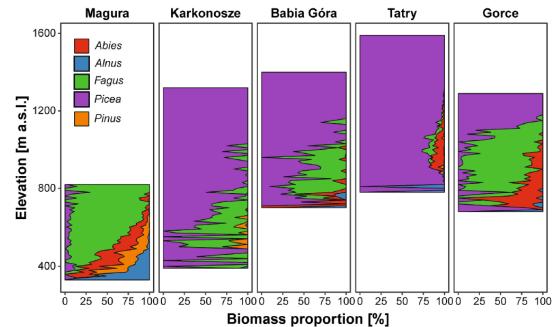

Rycina 3. Uporządkowane malejąco wartości współczynnika I w próbie 57 zdjęć fitosocjologicznych. Czarne punkty oznaczają zdjęcia określone

e-ISSN 2082-8926

Figure 3. Arrangement of decreasing I index within the sample of 57 relevés. Black points indicate relevés selected as 'typical'.

Podsumowanie

- ggplot pozwala na wizualizację każdego rodzaju danych w data.frame
- Możliwość modyfikacji wszystkich elementów
- Oglądamy dane kilka razy:
  - Po zbiorze (sprawdzenie czy są poprawne)
  - Przed rozpoczęciem analiz (sprawdzenie poprawności, eksploracja, szukanie trendów)
  - W trakcie analiz (obserwacje odstające, źródła błędów analiz, dopasowanie metod)
  - Po wykonaniu analiz (prezentacja wyników)

https://github.com/mkdyderski/BSS WiFI BSS hasło Bsg.pany